

28.11.2018

Ärende/26

§ 401

Den av ledamoten Mai Kivelä väckta motionen om utmärkning av friluftsleder

HEL 2018-004199 T 00 00 03

Beslut

Stadsfullmäktige betraktade den av ledamoten Mai Kivelä väckta motionen som slutbehandlad.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Maria Nyfors, stadssekreterare, telefon: 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi

Bilagor

1 Valtuutettu Mai Kivelän aloite

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutsförslag

Beslutet stämmer överens med förslaget.

Föredragandens motiveringar

Ledamoten Mai Kivelä och 16 andra ledamöter föreslår i sin motion att staden utreder bättre utmärkning av friluftslederna och som konkret åtgärd planerar en ny märkt vandringsled i Sibbo storskogs nationalpark. Som friluftsledens startpunkt föreslås till exempel Nordsjö metrostation.

Enligt 30 kap. 11 § 2 mom. i förvaltningsstadgan ska stadsstyrelsen förelägga fullmäktige en motion som undertecknats av minst 15 ledamöter.

Stadsstyrelsen har fått stadsmiljönämndens och kultur- och fritidsnämndens utlåtande om motionen.

Helsingfors stad främjar natur- och rekreationsupplevelser genom att utveckla och upprätthålla mångsidiga rekreationstjänster. Naturstigar är mycket populära och sådana har förverkligats jämnt i hela staden. Största delen av de omfattande grönområdena är lättåtkomliga och det finns information om dem. Naturen i Helsingfors har presenterats bland annat i en broschyrserie på tre språk. På stadens webbsidor finns infor-

mation om olika objekt. På webbsidan Gröna famnar ges information om parker och naturområden och deras tjänster. Också en ny webbapplikation Citynature erbjuder mångsidig information.

De flesta naturskyddsområdena i Helsingfors har informations- och objektavlor och märkta rutter inom skyddsområdet. Information om naturskyddsområdena finns på stadens webbsidor och i stadens karttjänst.

Stadsmiljösektorns miljötjänster har under de senaste åren satsat på utveckling av friluftsinfrastrukturen i projektet Urban Outdoors och i det EU-finansierade projektet Nattours som är gemensamt för Helsingfors och Tallinn och syftar till att främja stadsnaturobjektens välkändhet och åtkomlighet. Inom ramen för projektet Nattours har man bl.a. förbättrat vägledningen och naturstigarnas konstruktioner vid Gammelstadsviken och byggt upp mobilt användbara webbsidor med förslag till naturstigar för tio stadsnaturobjekt.

Sibbo storskog är en nationalpark som förvaltas av Forststyrelsen. Flera märkta förbindelser från närområdet och områdets kanter leder till nationalparken. I områdets norra del i Källängen och Byabäcken finns startpunkten för två friluftsleder. Där finns också parkeringsplatser för besökarna i nationalparken. Den södra ruten börjar i Sottungsby i Vanda, där det också finns en parkeringsplats i Flatberget i början av Flatbergsvägen. I områdets mellersta del finns Bakunkärrs startpunkt vid Knutersvägen i Helsingfors på ungefär en kilometers avstånd från bostadsområdet Landbo. Med bussen 93(K) från Östra centrum till Landbo kommer man nära ledens startpunkt och i området finns dessutom en parkeringsplats för besökarna.

Stadsmiljönämnden har i sitt utlåtande konstaterat att Sibbo storskogs nationalparks åtkomlighet ska främjas. Stadsmiljösektorn samarbetar med Forststyrelsen i syfte att utveckla Sibbo storskog till ett naturobjekt som bättre tjänar helsingforsarna. För tillfället utreds det om det är möjligt att i Ultuna norr om bostadsområdet Landbo ordna parkering som tjänar Sibbo storskogs nationalpark. Också Vanda stad utvecklar nationalparkens åtkomlighet.

I det gemensamma förslaget till generalplan för Östersundom har det i Ultuna anvisats ett område för idrotts- och rekreationstjänster i vilket bland annat funktioner, tjänster, byggnader och konstruktioner som hänför sig till Sibbo storskogs nationalparks verksamhet får placeras. Sibbo storskogs åtkomlighet med kollektiva trafikformer har beaktats i förslaget till generalplan.

I samband med arbetet på den gemensamma generalplanen har en plan för ett grönområdes- och rekreationsnät för området gjorts upp. I planen anvisas det centrala nätet av rekreationsleder i Östersundom.

Målet är att skapa enhetliga och högkvalitativa förbindelser bl.a. mellan Nordsjö friluftspark och Sibbo storskogs nationalpark.

Mellan Nordsjö och Sibbo storskog finns det inga anlagda friluftsleder för tillfället. Från Nordsjö metrostation kommer man till fots längs gång- och cykelförbindelser och friluftsleder till startpunkten för den rutt som börjar vid Knutersvägen. Gångavståndet blir ca 12 kilometer. På den här rutten förverkligas dock inte direkt tillgången till naturen eftersom rutten till en stor del löper längs en gång- och cykelväg vid den gamla Borgåvägen.

Med cykel kommer man från Nordsjö metrostation till Sibbo storskogs nationalpark på ca 40 minuter via Svarta backen, Sundberg och Västersundom. För närvarande har rutten inte märkts ut i terrängen som en vägledad vandringsled eller gång- och cykelförbindelse. Stadsmiljönämnden har konstaterat i sitt utlåtande att vägledningen med skyltar i enlighet med motionen är värt understöd och både tekniskt och ekonomiskt relativt enkelt att förverkliga på sträckan i fråga. Utvecklingen av vägledningen som helhet förutsätter tätt samarbete med intressegrupperna och resurser eftersom rutten löper också genom markområden i privata markägares ägo.

Även kultur- och fritidsnämnden har i sitt utlåtande påpekat att anläggning av en lång naturförbindelse genom flera olika markägares markområden kräver omsorgsfull planering och förhandlingar som ska föras med alla parter. Forststyrelsen som ansvarar för underhåll och utveckling av Sibbo storskogs nationalpark har sina egna planer för utveckling av förbindelserna i nationalparken. En märkt och vägledad gångförbindelse i terrängen genom markområden i privat ägo förutsätter att ett avtal ska träffas med varje markägare. Dessutom ska man komma överens om detaljerna i samband med konstruktionerna och skyltarna för förbindelsen och om dessas underhåll.

I samband med tidigare motsvarande rutter (bl.a. Reitti2000 i Helsingfors, Vanda och Esbo städers område genom Luk till Noux) har planeringen, förhandlingarna, avtalsprocessen och förverkligandet av förbindelsen krävt en hel del tid och resurser. Flera markägare har gett negativ respons om rutten och dess användning och alla markägare är inte längre beredvilliga att låta anlägga en vägledad förbindelse genom sina markområden. För planeringen och förverkligandet av projektet ska därför reserveras tillräckligt med tid och resurser.

Stadsmiljönämnden har dessutom i sitt utlåtande påmint om att man vid planering och utmärkning av eventuella nya förbindelser ska se till att man inte i väsentlig grad försämrar områdets skyddsvärden och Na-

28.11.2018

Ärende/26

turavärden och att man inte avviker från målen för generalplanen för Östersundom.

Stadsstyrelsen förutsätter att friluftslederna utreds i enlighet med sektorns preliminära kartläggning, som nämns i stadsmiljönämndens utlåtande.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Maria Nyfors, stadssekreterare, telefon: 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi

Bilagor

1 Valtuutettu Mai Kivelän aloite

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutshistoria

Kaupunginhallitus 19.11.2018 § 748

HEL 2018-004199 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Mai Kivelän aloitteen loppuun käsitellyksi.

Kaupunginhallitus edellytti retkeilyreittien selvittämistä kaupunkiympäristölautakunnan lausuntoon sisältyvän toimialan alustavan kartoituksen mukaisesti.

Käsittely

19.11.2018 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Anna Vuorjoki: Lisätään päätösehdotukseen:

”Kaupunginhallitus edellyttää retkeilyreittien selvittämistä kaupunkiympäristölautakunnan lausuntoon sisältyvän toimialan alustavan kartoituksen mukaisesti.”

28.11.2018

Ärende/26

Kannattaja: Otso Kivekäs

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti hyväksyä Anna Vuorjoen vastahdotuksen mukaisesti muutetun ehdotuksen.

12.11.2018 Pöydälle

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Maria Nyfors, kaupunginsihteerin, puhelin: 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 23.10.2018 § 501

HEL 2018-004199 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Helsingin kaupunki edistää monipuolisten luonto- ja virkistyskokemusten kehittämistä ja ylläpitämistä virkistyspalveluita tarjoamalla. Luontopolut ovat erittäin suosittuja ja niitä on toteutettu tasaisesti koko Helsinkiin. Suurin osa laajoista viheralueista on helposti saavutettavissa ja niistä löytyy tietoa. Helsingin luonnosta on tehty muun muassa esitesarja kolmella eri kielellä. Helsingin kaupungin nettisivuilta löytyy tietoa eri kohteista. Vihreät sylit- sivustolta saa tietoa puistoista ja luontoalueista sekä niiden palveluista. Uusi nettisovellus Citynature tarjoaa myös monipuolista tietoa.

Useimmalla Helsingin luonnonsuojelualueella on infotauluja, kohdetauluja ja merkittyjä reittejä suojelualueen sisällä. Tietoa luonnonsuojelualueista saa myös kaupungin nettisivuilta ja karttapalvelusta.

Helsingin kaupungin ympäristöpalveluissa on viime vuosina panostettu retkeilyinfrastruktuurin kehittämiseen Urban Outdoors -hankkeessa sekä Helsingin ja Tallinnan yhteisessä kaupunkiluontokohteiden tunnettavuutta ja saavutettavuutta edistävässä, EU-rahoitteisessa Nat-tours -hankkeessa. Nattours -hankkeen aikana on muun muassa parannettu Vanhankaupunginlahden opasteita, luontopolkurakenteita sekä luotu kymmeneen kaupunkiluontokohteeseen mobiilisti toimivat nettisivut luontopolkureittiehdotuksineen.

Östersundomin yhteisessä yleiskaavaehdotuksessa Ultunaan on osoitettu urheilu- ja virkistyspalvelujen alue, jolle voidaan sijoittaa muun muassa Sipoonkorven kansallispuistoon liittyviä toimintoja, palveluita, rakennuksia ja rakenteita. Sipoonkorven saavutettavuus julkista liikennettä käyttäen on otettu huomioon yleiskaavaehdotuksessa.

Östersundomin yhteisen yleiskaavatyön yhteydessä on laadittu alueelle tavoitteellinen viher- ja virkistysverkkosuunnitelma. Suunnitelmassa on osoitettu Östersundomin alueen keskeinen virkistysreitistö. Tavoite on luoda yhtenäiset ja laadukkaat yhteydet muun muassa Vuosaaren ulkoilupuiston ja Sipoonkorven kansallispuiston välillä.

Sipoonkorven kansallispuiston saavutettavuutta tulee edistää. Kasviviennin kävijämäärien myötä myös käyttöaste nousee. Esimerkiksi pysäköinnin tarpeet tulee ottaa huomioon. Helsingin alueella sijaitsee Knutersin lähtöpiste noin kilometrin päässä Landbon asuinalueesta. Itäkeskuksesta Landbohon kulkevalla bussilla 93(K) pääsee lähelle tämän reitin lähtöpaikkaa. Alueella on myös pysäköintialue. Kaupunkiympäristön toimiala tekee yhteistyötä metsähallituksen kanssa Sipoonkorven kehittämiseksi paremmin helsinkiläisiä palvelevaksi luontokohteeksi. Tällä hetkellä tutkitaan, onko Sipoonkorven kansallispuistoa palvelevaa pysäköintiä mahdollista järjestää Ultunan alueella. Myös Vantaan kaupunki kehittää Sipoonkorven kansallispuiston saavutettavuutta. Vantaa on valinnut Kuusijärven alueen keskeiseksi yhteyskohdaksi Sipoonkorven kansallispuistoon.

Sipoonkorven kansallispuistoon pyöräilee Vuosaaren metroasemalta noin 40 minuutissa Mustavuoren, Salmenkallion ja Länsi-Salmen kautta. Tällä hetkellä reittiä ei ole merkitty maastoon ohjeistettuna vaelus/kevyenliikenteen yhteytenä. Valtuustoaloitteessa esitetty, varsinkin pyöräilijöitä palvelevien opastekylltimerkintöjen toteuttaminen kyseiselle välille on kannatettavaa sekä teknisesti ja taloudellisesti verrattain yksikertainen toteuttaa. Tämän tyyppisen opastekokonaisuuden kehittäminen edellyttää tiivistä sidosryhmätyötä ja resursointia, koska reitti kulkisi myös yksityisten maanomistajien maa-alueiden läpi. Kaupunkiympäristö toimialalla on valmius edistää opastamista yhteistyössä muiden tahojen kanssa.

Mahdollisten uusien reittien suunnittelussa ja merkitsemisessä on huolehdittava, ettei merkittävästi heikennetä alueen suojelu- ja Natura-arvoja tai poiketa Östersundomin yleiskaavaehdotuksen mukaisista tavoitteista.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

28.11.2018

Ärende/26

Lisätiedot

Nina Mouhu, aluesuunnittelija, puhelin: 310 39838
nina.mouhu(a)hel.fi

Heidi Koponen, maisema-arkkitehti, puhelin: 310 43952
heidi.s.koponen(a)hel.fi

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta 02.10.2018 § 188

HEL 2018-004199 T 00 00 03

Lausunto

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta antoi asiasta seuraavan lausunnon:

Valtuutettu Mai Kivelän aloitteessa esitetään, että Helsingin kaupunki selvittää retkeilyreittien parempaa merkitsemistä ja suunnittelee uuden merkityn patikointireitin Sipoonkorven kansallispuistoon. Reitti voisi esimerkiksi lähteä Vuosaaresta, jolloin se voisi yhdistää Sipoonkorven kansallispuiston metromaisemaan sekä merelle ja saaristoon.

Vuosaaren ja Sipoonkorven kansallispuiston välillä ei ole rakennettuja ulkoilureittejä. Vuosaaren asuinalueen ja kansallispuiston välissä on yksityisessä maanomistuksessa olevia maa-alueita. Merkityn reitin suunnittelu vaatii laajamittaista yhteistyötä Metsähallituksen, kaupunkiympäristön toimialan sekä liikuntapalveluiden kesken.

Läntisessä Sipoossa sijaitseva Sipoonkorpi on Metsähallituksen ylläpitämä kansallispuisto, jonne johtaa sen lähialueilta ja reunoilta useita opastettuja reittejä eri suunnista. Alueen pohjoisosassa sijaitsevat kahden reitin lähtöpisteet Källängenissä ja Byabäckenissa, joissa on myös pysäköintialueet kansallispuiston kävijöille. Nämä molemmat lähtöpisteet sijaitsevat Vantaan kaupungin alueella Länsitien varressa. Alueen keskiosassa Bakunkärrin lähtöpiste sijaitsee Helsingin alueella Knutersintien varressa. Kansallispuiston eteläosan reitti lähtee Vantaan Sotungista, jossa myös on pysäköintialue Flatbergetissä Tasakalliontien alussa.

Helsingin alueella sijaitsee Knutersin lähtöpiste, noin kilometrin päässä Landbon asuinalueesta. Itäkeskuksesta Landbohon kulkevalla bussilla 93(K) pääsee lähelle tämän reitin lähtöpaikkaa. Alueella on myös vierailijoiden käyttöön tarkoitettu pysäköintialue.

Tällä hetkellä Vuosaaren metroasemalta pystyy jalkaisin kulkemaan Sipoonkorven kansallispuiston Knutersista lähtevän reitin lähtöpaikkaan kevyen liikenteen väyliä, ulkoiluteitä sekä lyhyen matkan soratietä pitkin, jolloin kävelymatkaa kertyy noin 12 kilometriä. Tällä reitillä aloitteessa esitetty pääsy luontoon ei kuitenkaan suoraan toteudu, koska su-

28.11.2018

Ärende/26

urimman osan matkasta reitti kulkee vanhan Porvoon tien varressa kulkevaa kevyen liikenteen väylää pitkin.

Vaihtoehtoisena mahdollisuutena olisi ohjata reitti kulkemaan Mustavuoren kautta olemassa olevia ulkoiluteitä pitkin ulkoilupalveluiden hallinnoimalle Talosaaren ulkoilualueelle. Tällä erilaisten metsä- ja luontoalueiden läpi kulkevalla reitillä matkaa Vuosaaren metroasemalta Talosaareen kertyy reilut 8 kilometriä. Talosaaren alueelta ei kuitenkaan tällä hetkellä ole olemassa kulkureittiä Sipoonkorven alueelle, eikä sitä ole mahdollista toteuttaa nopealla aikataululla välissä olevien useiden yksityisessä omistuksessa olevien maa-alueiden takia.

Pitkän metsä- ja muiden luontoalueiden, sekä useiden eri maanomistajien maa-alueiden läpi kulkevan, reitin toteuttaminen vaatii huolellista suunnittelua ja kaikkien eri osapuolien kanssa käytäviä neuvotteluja. Sipoonkorven kansallispuiston ylläpidosta ja kehittämisestä vastaavalla Metsähallituksella on omat kehittämissuunnitelmansa kansallispuiston reittien ja sisääntulosuuntien reittien kehittämisestä. Opastetun ja maastoon merkityn kulkureitin johtaminen yksityisessä omistuksessa olevien maa-alueiden läpi vaatii, että jokaisen maanomistajan kanssa tulee tehdä sopimus oikeudesta ohjata reitti kulkemaan heidän maa-alueidensa läpi. Myös kaikista reitin vaatimista rakenteista ja niiden kunnossapidosta sekä opasteista on sovittava tarkasti jokaisen maanomistajan kanssa erikseen.

Aiempien vastaavien reittien, kuten reitin 2000, joka kulkee Helsingin Keskuspuistosta Helsingin, Vantaan ja Espoon kaupunkien alueella Luukin kautta Nuuksioon, kohdalla suunnittelu, neuvottelut, sopimuksien teko ja reitin toteuttaminen vei paljon aikaa sekä vaatii resursseja. Useilta maanomistajilta on myös tullut negatiivista palautetta reitistä ja sen käytöstä, eivätkä kaikki maanomistajat enää ole halukkaita siihen, että yleinen, opastettu reitti johdetaan heidän alueidensa läpi. Näin ollen tällaisen hankkeen toteutukseen tulee varata riittävästi aikaa ja resursseja niin suunnitteluun kuin toteutukseenkin.

Lautakunta suhtautuu positiivisesti aloitteeseen ja kannattaa retkeilyreittien selvittämistä.

Käsittely

02.10.2018 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta päätti käsitellä viidennen esityksen kokouksen neljäntenä asiana.

Vastaehdotus:

Sami Muttilainen: Lisätään lausunnon loppuun:

28.11.2018

Ärende/26

"Lautakunta suhtautuu positiivisesti aloitteeseen ja kannattaa retkeilyreittien selvittämistä."

Kannattaja: Mari Holopainen

Lautakunta hyväksyi Sami Muttilaisen vastaehdotuksen yksimielisesti.

Esittelijä

liikuntajohtaja
Tarja Loikkanen-Jormakka

Lisätiedot

Stefan Fröberg, ulkoilupalvelupäällikkö, puhelin: 310 87901
stefan.froberg(a)hel.fi